

Rozhovor s předsedou představenstva Pražské plynárenské, Pavlem Janečkem

Městská společnost Pražská plynárenská hodlá letos investovat do infrastruktury 800 milionů korun. Chystá se ovšem i na nákup firem z různých oborů. *"Chceme získat jednu teplárnu, kterou plánujeme konvertovat na plyn,"* říká předseda představenstva Pavel Janeček.

Působil jste v Maďarsku, ve Švédsku, u americké firmy. Nyní pracujete pro energetickou společnost, kterou vlastní Praha. Je to jiné?

Když jsem přišel do společnosti, byl jsem nezávislý na politických vlivech. Ty se mě ovšem snaží už od počátku ovlivňovat. Ve firmě jsem po všech lidech požadoval, aby se chovali stejně, jako kdyby byli na trhu. Ve společnosti se od té doby strašně moc věcí změnilo.

Co se změnilo?

Klesl počet dceřiných společností ze sedmi na pět. Podívali jsme se na náklady a snížili jsme odměny manažerů včetně nás, kteří jsme do firmy přišli. Navázali jsme všechny parametry na výsledky. Chceme, aby naše dceřiné společnosti byly schopné obstát na trhu a poskytovaly služby, které dosud dodávaly jen uvnitř koncernu, i zákazníkům zvnějšku.

Je zisk pro obecní společnost stejně důležitý jako například pro americkou firmu?

Pro americké společnosti je zisk naprostou prioritou, ale to platí pro všechny privátní firmy v tomto oboru. Pražská plynárenská je sice stoprocentně městská firma, ale nejsme sociální ústav. Odpovědností lidí, kteří vedou společnost, je maximalizovat profit pro akcionáře, což je dané zákonem. Zisk je samozřejmě velice důležitý, ale je nutné brát v úvahu rovněž bezpečnost sítě.

Jak to ovlivňuje rozhodování firmy?

U plynu nejde jen o cenu, ale i o bezpečnou dodávku. Ze své podstaty je plyn nebezpečná komodita. Snažím se proto hledat, co je efektivní pro konečného spotřebitele, a zároveň nešidit investice do infrastruktury a oprav, čímž si leckteré konkurenční společnosti vylepšují hospodářské výsledky.

Kolik vlastně investujete?

Za čtyři roky jsme zvýšili investice do infrastruktury a oprav o 48 procent. Loni jsme investovali 700 milionů korun a dalších 350 milionů šlo na opravy. A letos budou investice 800 milionů a opravy dosáhnou zhruba 400 milionů.

V minulém roce jste dosáhli čistého konsolidovaného zisku 1,6 miliardy. Jak se vyvíjí hospodaření letos?

Hospodaření se vyvíjí velice dobře. V obchodě ovšem o něco hůře, protože cena plynu meziročně vzrostla z 18 na 30 eur za megawatthodinu, což zatím pokrýváme z vlastní marže. Ceny pro koncového spotřebitele jsme zatím nezvýšili.

Bude tedy zisk nižší?

Výsledky budou o něco horší, projeví se tam už rostoucí ceny plynu. Ale překonáme plán, který počítal s čistým konsolidovaným ziskem 765 milionů korun.

Odrazí se zdražování plynu na světových trzích postupně na cenách pro spotřebitele?

V současné době nejsme tlačeni ke zvyšování cen pro spotřebitele díky úsporným opatřením z minulých let. Do budoucna to ale nemohu vyloučit. Konkurenti, zvláště v prodeji elektřiny, už ostatně ceny zvýšili. Konkrétně náš největší takzvaný alternativní konkurent zdražil svůj nejprodávanější produkt až o osmnáct procent.

Neměl cenu v minulosti příliš nízko?

Určitě. Je to dumping a benefitoval z klesajících cen elektřiny. Tvářili se, jak mají nízké náklady vůči nám, takzvaným "molochům", ale nebyla to pravda, protože vždy jde hlavně o cenu komodity.

Co nyní nejvíce ovlivňuje vývoj ceny plynu?

Rostou veškeré ceny energií. Poroste i cena plynu, a to dlouhodobě, protože je navázána nejen na vývoj cen ropy, ale i elektrické energie. Jsem v byznysu už jednadvacet let a tvrdím, že není důležité, jak vysoká cena je, ale to, aby byl její vývoj predikovatelný a v souladu s ostatními komoditami. To je naprosto zásadní. Veškeré energie spotřebitelům nakonec stejně zdraží liberalizace provedená Evropskou unií před deseti lety.

Jaké je vlastně postavení zemního plynu v Evropské unii?

V Evropě je vnímání plynu katastrofální, protože je vyvolávána zášť vůči Rusku. Tváříme se, že je Rusko nespolehlivý dodavatel. A ono to tak vůbec není. Jde o dopravní cesty. Naopak USA jsou díky plynu jedinou zemí, která splnila podmínky Kjótského protokolu, k němuž se nepřipojila. Plyn vycházel ekonomicky lépe, a proto odstavily 160 tepelných bloků a nahradily je plynárenskými zařízeními. Zároveň plynem nahrazují lehký topný olej, kterým se topí ve velkých městech.

Rusko ale dokázalo v minulosti kvůli sporům s Ukrajinou zavřít kohoutky pro dodávky plynu do Evropy...

Tím neodpovědným byla v té době Ukrajina. Proto podporuji Nordstream a Nordstream 2. Je potřeba mít více alternativních cest, čímž ale rozhodně neříkám, že by se měl zavřít plynovod přes Ukrajinu. V žádném případě. Vždy by mělo být zachováno více cest a jen by se mělo dobře měřit množství plynu, který proteče přes Ukrajinu, a zamezit krádežím, k nimž bezpochyby docházelo. To je největší problém.

Neobáváte se, že Rusko použije plyn jako politickou kartu?

Byl bych naivní, kdybych řekl ne. Na druhou stranu je Evropa obsypána terminály na zkapalněný plyn LNG, který je schopna přijímat například z USA. Americký plyn je sice dražší, ale pokud by se podařilo dojít ke shodě na ceně, prospělo by to celému plynárenskému byznysu v Evropě, protože by nakupoval z více zdrojů. Mohlo by to rovněž zlepšit pověst plynu v Evropě.

O kolik je americký plyn dražší než ruský?

O třicet a více procent. I kdyby šla cena LNG dolů, Rus je vždy schopen snížit cenu, protože má vybudovanou infrastrukturu. A dodávky trubkami jsou levnější, protože plyn nemusí projít zkapalňovacím a potom zase zplynňovacím procesem. Americký plyn je dražší, protože jsou tam dvě technologie navíc.

Jaká by měla být role plynu na českém trhu?

Plyn má nezastupitelné místo v energetickém mixu. Obnovitelné zdroje jsou nestabilní, takže musí být instalován kvalitní základní výkon, který to vyrovná, což jsou plynové elektrárny. K nízkoemisní energetice se bez plynu nejsme schopni dostat.

Existuje možnost těžby plynu z břidlic v Česku?

Asi existuje, ale já bych nebyl jejím příznivcem. Těžba plynu z břidlic je chemický proces a není jisté, že nepoškodí podzemní vody. Například Groningen zastavil těžbu na svých ložiscích, protože tam bývají lokální zemětřesení. To jsou věci, které nejsou úplně prozkoumány.

V USA ale došlo k obrovskému rozmachu této těžby...

Těží se na východním pobřeží v téměř liduprázdných územích. V Česku je hustota obyvatelstva úplně jiný příběh.

Tlaky na růst cen plynu pro zákazníky sílí. Jak se bude vyvíjet tuzemský trh s plynem v příštích letech?

Růst ceny plynu není unikátní, protože se zvyšují ceny elektrické energie i ropy. Nejde však jen o cenu. Jde o to, zda se uklidní politická situace, kdy se plyn představuje pro Českou

republiku jako strategicky nebezpečný. To vede dokonce k tomu, že i lidé zvažují, zda si dají vytápění domu na pevná paliva nebo na plyn.

Nerozhoduje se spotřebitel spíše podle ceny?

To byste se divil. Několikrát jsme se o tom už přesvědčili, dokonce nám spotřebitel řekl, že plyn je z Ruska, a proto si bude raději vytápět elektrinou. A nebyl to unikátní případ, je to velmi častá věc.

Poroste v příštích letech trh s plynem?

Myslím, že ano, protože hlavním hybatelem je průmysl, nikoli domácnosti. To je obrovská změna, která probíhá po celém světě. Celá řada uhelných kotelen bude navíc kvůli ekologizaci převedena na plyn, což se už ostatně děje.

Proč začínají firmy více spotřebovávat plyn?

Průmyslové technologie přecházejí na plyn. A není to jen na teplo. Velmi časté je to v potravinářství, zemědělství.

Nepomáhá vám evropská energetická politika a závazek snížit emisní plyny?

V Evropské unii je zemní plyn vnímán jako fosilní palivo, což je ideologické klišé. Znamená to, že se plyn často hází do balíku společně s uhlím. Proto se mluví o tom, že bychom neměli používat zemní plyn, ale čištěný metan, bioplyn.

V Evropě tedy není budoucnost plynu růžová. Jaká je jeho budoucnost v Praze?

Výborná. Pražská plynárenská je ve velice dobré kondici. Budoucnost má doprava na stlačený zemní plyn CNG. Využití CNG v dopravě je způsob, jak okamžitě zlepšit ukazatele polétavého prachu a CO₂, který je v ovzduší.

Chcete prosadit větší využití plynu ve veřejné dopravě?

Určitě. Velmi úzce spolupracujeme s Pražskými službami, kde v podstatě veškeré automobily jezdí na stlačený zemní plyn. Máme velkou ambici spolupracovat s pražským dopravním podnikem. Městské společnosti by měly mít z větší části buď elektroauta, nebo auta na CNG.

Jednáte s dopravním podnikem o užší spolupráci?

Jednáme již čtyři a půl roku, ale zatím jsme nic nedohodli.

Proč?

Nedokážu odpovědět. Mělo by se to změnit například s budováním městského holdingu. Ta myšlenka je naprosto správná, protože jednání by byla mnohem jednodušší.

Je CNG v dopravě konkurenceschopné?

Pokud máte auto se spotřebou kolem deseti litrů nafty na sto kilometrů a auto se stejným výkonem na CNG, jezdí auto na naftu za dvě koruny na kilometr a auto na CNG jede za korunu.

Jaké máte s firmou plány na příští rok?

Hodláme udělat akvizice několika společností v různých oborech podnikání. Chceme poskytnout zákazníkům možnost investovat s námi v crowdfundingových projektech do ekologických záležitostí typu kogeneračních jednotek mimo Prahu.

Kde chcete investovat?

Máme už vytipované firmy, ale nechci o tom zatím hovořit. Chceme získat jednu teplárnu, kterou plánujeme konvertovat na plyn.

A z dlouhodobého hlediska?

Pražská plynárenská by se měla stát plnohodnotným členem městského holdingu a poskytovat služby v rámci města. A nejen v rámci města, protože máme ambice prodávat plyn i v regionech, kde už máme otevřené dvě pobočky. Cílem je růst organickým způsobem bez nutných akvizic zákaznických kmenů. A pokud je budeme nakupovat, tak jen za příznivé ceny.

V květnu jste zavedli možnost platit bitcoinem. Je o to zájem?

Je to v každém případě věc, kterou lidé oceňují, ale bavíme se o stovkách zákazníků. Chtěli jsme novou generaci ukázat, že nejsme žádný starý moloch.

V srpnu vás dozorčí rada opět zvolila členem představenstva. Na jak dlouho?

Na čtyři roky.

Funkční období vám končí až příští rok v březnu. Proč vás volili už teď?

Dozorčí rada se tak rozhodla kvůli kontinuitě rozvoje společnosti. Aby první věc, kterou bude nastupující politická reprezentace po volbách řešit, nebyla funkční období jednotlivých členů představenstva.

Takže to ovlivnily obecní volby?

Asi ano, ale byla to věc dozorčí rady. Chtějí, aby mělo vedení šanci pokračovat, protože výsledky společnosti jsou velmi dobré.

Není důležité, jak vysoká cena je, ale to, aby byl její vývoj predikovatelný a v souladu s ostatními komoditami. Americký plyn je sice dražší, ale pokud by se podařilo dojít ke shodě na ceně, prospělo by to celému plynárenskému byznysu v Evropě.

Pavel Janeček (50)

V roce 2014 se stal předsedou představenstva Pražské plynárenské, dříve pracoval v pardubické společnosti Cheming a poté pro investiční společnost Explorer Global New York jako manažer portfolia. Řídil například maďarskou firmu Feg nebo Karmu Český Brod a podílel se na strategii švédské firmy Pergo. Jezdí na kole a rád hraje tenis. S manželkou chová koně. *"Aktivně hraji na piano, kytaru, trumpetu, harmoniku... Kdysi jsem se tím chtěl živit,"* dodává.

Zdroj: Anopress IT